

Ideiglenes változat

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2017. február 9. (*)

„Előzetes döntéshozatal – Adójogszabályok – Jövedelemadó – Valamely tagállam állampolgára, aki az állampolgársága szerinti tagállam és valamely harmadik állam területén szerez jövedelmet, és egy másik tagállamban rendelkezik lakóhellyel – A személyes és családi helyzetének figyelembevételére irányuló adókedvezmény”

A C-283/15. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Hoge Raad der Nederlanden (holland legfelsőbb bíróság) a Bírósághoz 2015. június 11-én érkezett, 2015. május 22-i határozatával terjesztett elő az előtte

X

és

a **Staatssecretaris van Financiën**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta tanácselnök, E. Regan, J.-C. Bonichot (előadó), C. G. Fernlund és S. Rodin bírák,

előtanácsnok: M. Wathelet,

hivatalvezető: C. Strömholm tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2016. június 29-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- X képviseletében B. Dieleman, A. A. W. Langevoord és T. C. Gerverdinck belastingadviseurs,
- a holland kormány képviseletében M. Bulterman és M. Noort, meghatalmazotti minőségben, segítjük: J. C. L. M. Fijen expert,
- a belga kormány képviseletében M. Jacobs és J. C. Halleux, meghatalmazotti minőségben,
- a német kormány képviseletében T. Henze és K. Petersen, meghatalmazotti minőségben,
- az osztrák kormány képviseletében C. Pesendorfer, E. Lachmayer és F. Koppensteiner, meghatalmazotti minőségben,
- a portugál kormány képviseletében L. Inez Fernandes, M. Rebelo és J. Martins da Silva,

meghatalmazotti minőségben,

– a svéd kormány képviselőjében A. Falk, C. Meyer-Seitz, U. Persson, E. Karlsson, L. Swedenborg és N. Otte Widgren, meghatalmazotti minőségben,

– az Egyesült Királyság Kormányának képviselőjében M. Holt, meghatalmazotti minőségben, segítőtje: R. Hill barrister,

– az Európai Bizottság képviselőjében W. Roels és C. Soulay, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2016. szeptember 7-i tárgyaláson történt meghallgatását követően, meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az „EUM-Szerződés szabad mozgásra vonatkozó rendelkezéseinek” értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az X és a Staatssecretaris van Financiën (pénzügyi államtitkár, Hollandia) között annak tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő, hogy a holland adóhatóság megtagadta annak engedélyezését X számára, hogy levonja egy Spanyolországban található lakástulajdonból származó „negatív jövedelmeket”.

Jogi háttér

3 A Wet Inkomstenbelasting 2001 (a jövedelemadóról szóló 2001. évi törvény, a továbbiakban: 2001. évi törvény) 2.3 cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„Az adóalany által a naptári év folyamán elért következő jövedelmek tartoznak a jövedelemadó alá:

- a) a munkaviszonyból származó vagy lakás hasznosításából származó adóköteles jövedelmek;
- b) a jelentős részesedésből származó adóköteles jövedelmek és
- c) a megtakarításból és befektetésekből származó adóköteles jövedelmek.”

4 A 2001. évi törvény 2.4 cikke a következőket írja elő:

„(1) A munkaviszonyból vagy lakás hasznosításából származó adóköteles jövedelmeket a következők szerint kell meghatározni:

- a) belföldi adóalanyok esetében: a 3. fejezet rendelkezései szerint,
- b) külföldi adóalanyok esetében: a 7.2 szakasz rendelkezései szerint [...]”.

5 Az 2001. évi törvény 2.5 cikke értelmében:

„(1) Minden belföldi illetőségű adózó, aki csak a naptári év egy részében lakik Hollandiában, és minden, az Európai Unió valamely más tagállamában, vagy miniszteri rendeletben megjelölt, a Holland Királysággal a kettős adóztatás elkerüléséről szóló, információcserét előíró egyezményt kötött ország területén lakó külföldi illetőségű adózó, aki az említett tagállamban vagy az említett országban adózó, dönthet úgy, hogy az e törvényben a belföldi illetőségű adózókra előírt adózási rendszert választja. [...]

[....]"

6 A 2001. évi törvény 3.120 cikkének (1) bekezdése értelmében a Hollandiában illetéssel rendelkező személynek jogában áll levonni a Hollandiában található, tulajdonában álló lakóingatlanból származó „negatív jövedelmeket”.

7 A 2001. évi törvény 7.1 cikkének a) pontja szerint adót a tárgyév során szerzett, a Hollandiában munkaviszonyból vagy lakás hasznosításából származó adóköteles jövedelmekre vetnek ki.

8 A 2001. évi törvény 7.2 cikke (2) bekezdésének b) és f) pontja értelmében a munkaviszonyból vagy lakás hasznosításából származó adóköteles jövedelmek részét képezi a Hollandiában végzett munkával összefüggő, munkaviszonyból származó adóköteles jövedelem, valamint adott esetben a Hollandiában lévő lakástulajdonból származó adóköteles jövedelem.

Az alapeljárás és az elzeteres döntéshozatalra elterjesztett kérdések

9 A 2001. évi törvény alapján a magánszemélyek jövedelemadója Hollandiában nem csak a munkajövedelmekre, hanem a „lakásból származó” jövedelmekre is vonatkozik. Amennyiben az utóbbi „saját tulajdonban van”, úgy tekintik, mint amely a lakóingatlan értékének százalékában számított „előnyöket” biztosít. Ezen „előnyöket” levonható költségek csökkentik, amelyek közé tartoznak a lakóingatlan megvétele érdekében szerződéssel vállalt kötelezettségekhez kapcsolódó kamatok és költségek. Amennyiben e költségek összege meghaladja az „előnyök” összegét, az adózó esetében a „negatív jövedelem” helyzete áll fenn.

10 Ez az eset állt elő 2007-ben X holland állampolgár esetében a spanyolországi lakóingatlan vonatkozásában.

11 Ugyanezen adóév során X szakmai tevékenységből származó jövedelmei olyan összegekből álltak, amelyeket részére két, hollandiai, illetve svájci székhelyű társaság folyósított, amelyekben többségi részesedéssel rendelkezett. A holland forrásból származó jövedelem jelentette adóköteles összjövedelmének 60%-át, míg a svájci forrásból származó jövedelem annak 40%-át. Semmilyen jövedelmet nem szerzett tehát Spanyolországban, sem 2007-ben, sem az azt követő négy év során, amelyek elteltével megszűnt X spanyolországi illetéke.

12 Az alkalmazandó kétoldalú adózási egyezményrel összhangban a svájci forrású jövedelmeket Svájcban, a holland forrású jövedelmeket Hollandiában adóztatták.

13 Az utóbbi tagállamban való adóztatása kapcsán X kezdetben a 2001. évi törvény 2.5 cikkében előírt, a belföldi illetékes adóalanyként való kezelést választotta, aminek eredményeként korlátlanul adóköteles lett Hollandiában. Ennek alapján a holland hatóság figyelembe vette a spanyolországi lakóingatlanhoz kapcsolódó „negatív jövedelmeket”.

14 Márpedig az így számított összesített adó magasabb volt annál, mint amelyet X-nek abban az esetben kellett volna fizetnie, ha nem választotta volna a belföldi illetékes adóalanyként való kezelést, aminek az lett volna a következménye, hogy Svájcban adózik az ezen államban szerzett jövedelmei, vagyis összjövedelmének 40%-a után, és ha ezenkívül engedélyt kapott volna arra, hogy teljes egészében levonja a Spanyolországban található saját lakástulajdonból származó „negatív jövedelmeket”.

15 Választási kérelmét utólag felülvizsgálva a holland bíróságok előt vitatta az adómegállapításról szóló határozatot, előadva, hogy az uniós jog szabad mozgásra vonatkozó rendelkezéseit úgy kell értelmezni, hogy azok lehetővé teszik a nem belföldi illetékes adóalanyok

számára, hogy levonják a lakástulajdonukhoz kapcsolódó „negatív jövedelmeket”, anélkül, hogy ehhez kötelesek lennének a belföldi illetőség? lakosokkal azonos kezelést kérni.

16 A Rechtbank te Haarlem (haarlemi bíróság, Hollandia) és a Gerechtshof Amsterdam (amszterdami fellebbviteli bíróság, Hollandia) elutasította a kérelmeit, amit követ?en X felülvizsgálati kérelmet terjesztett el? a Hoge Raad der Nederlanden (holland legfels?bb bíróság) el?tt.

17 A kérdést el?terjeszt? bíróságnak kétségei vannak az 1995. február 14?i Schumacker?ítéletb?l (C?27/93, EU:C:1995:31) származó ítélkezési gyakorlat tartalmával kapcsolatban, figyelemmel arra, hogy ellentétben az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben fennálló tényállással, X családi jövedelme nem teljesen vagy szinte kizárólagosan egyetlen, a lakóhelye szerinti tagállamtól eltér? olyan tagállamból származik, amely e jövedelem adóztatására jogosult, és így figyelembe tudja venni személyes és családi körülményeit. X helyzetét ugyanis az jellemzi, hogy a jövedelemadója kiszámítása céljából irányadó id?pontban Spanyolországban rendelkezett lakóhellyel, ahol nem szerzett jövedelmet, és jövedelme 60%-os arányú részben Hollandiából, 40%-os arányú részben pedig Svájcól származott.

18 A kérdést el?terjeszt? bíróság szerint az 1999. szeptember 4?i Gschwind?ítélet (C?391/97, EU:C:1999:409), a 2002. december 12?i de Groot?ítélet (C?385/10, EU:C:2002:750) és a 2012. május 10?i Bizottság kontra Észtország ítélet (C?39/10, EU:C:2012:282) értelmezhet? úgy, hogy a tevékenység helye szerinti tagállam mindig köteles figyelembe venni az érintett személyes és családi körülményeit, ha erre a lakóhely szerinti tagállamban nincs lehetőség. Márpedig az alapügyben ez az eset áll fenn, mivel X a szóban forgó adóévben egyáltalán nem rendelkezett spanyolországi jövedelemmel.

19 E körülmények között a Hoge Raad der Nederlanden (holland legfels?bb bíróság) úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és el?zetes döntéshozatal céljából a következ? kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell?e értelmezni az EUM?Szerz?dés szabad mozgásra vonatkozó rendelkezéseit, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint az az uniós polgár, aki Spanyolországban lakik, és akinek munkából származó jövedelmének körülbelül 60%-át Hollandia, körülbelül 40%-át pedig Svájc adóztatja, akkor sem vonhatja le a Spanyolországban lév?, személyesen használt lakástulajdonból származó negatív jövedelmét Hollandiában adóztatott, munkából származó jövedelméb?l, ha a lakóhely szerinti államban, azaz Spanyolországban, olyan alacsony jövedelmet szerez, hogy az el?bb említett negatív jövedelem az érintett évben nem csökkentheti a lakóhely szerinti államban fizetend? adót?

2) a) Az els? kérdésre adandó igenl? válasz esetén: [...] minden olyan tagállamnak, amelyben az uniós polgár jövedelmének egy részét megszerzi, a fent említett negatív jövedelem teljes összegét kell?e figyelembe vennie? Vagy e kötelezettség csak a munkavégzés helye szerinti érintett államok egyikét terheli, és ha igen, melyiket? Vagy (a lakóhely szerinti állam kivételével) a munkavégzés helye szerinti minden egyes államnak lehet?vé kell tennie az említett negatív jövedelem egy részének levonását? Ez utóbbi esetben hogyan kell megállapítani e levonható részt?

b) Az bír?e jelent?séggel ezzel összefüggésben, hogy melyik tagállamban kerül sor a tényleges munkavégzésre, vagy az, hogy melyik tagállam rendelkezik jogkörrel az említett munkavégzéssel szerzett jövedelem megadóztatására?

3) Más választ kell?e adni a 2. pontban ismertetett kérdésekre akkor, ha azon államok egyike, amelyekben az uniós polgár jövedelmet szerez, a Svájci Államszövetség, amely nem az Európai

Unió tagállama, és az Európai Gazdasági Térségnek sem tagja?

4) Mekkora jelentőséggel bír ezzel összefüggésben az, hogy a lakóhely szerinti állam (a jelen ügyben a Spanyol Királyság) jogszabályai lehetővé teszik-e az adóalany lakástulajdona után fizetendő jelzálogkamatok levonását, valamint a jelzálogkamatokból az érintett év tekintetében keletkező adóvesztésnek az említett államból származó esetleges jövedelembe a későbbi években történő beszámítását?”

Az elzeteres döntéshozatalra elterjesztett kérdésekről

Az alkalmazandó mozgási szabadságról

20 Elzeteresen rá kell mutatni, hogy a kérdést elterjesztő bíróság nem pontosítja azt a mozgási szabadságot, amelyre tekintettel az alapügyben szóban forgóhoz hasonló nemzeti jogszabályokat vizsgálni kell.

21 A Bíróság elé terjesztett iratokból mindazonáltal kitűnik, hogy X többségi részesedései révén ellenőrzi és irányítja a Hollandiában és Svájcban letelepedett azon társaságok tevékenységét, amelyek nyereségével szemben a Spanyolországban található lakástulajdonához kapcsolódó „negatív jövedelmet” be kívánja számítani.

22 Márpedig az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a letelepedés szabadságának hatálya alá tartozik minden olyan, valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy, tekintet nélkül annak állampolgárságára, aki valamely másik tagállamban székhellyel rendelkező társaságban fennálló részesedése alapján irányítást biztosító befolyással rendelkezik a társaság döntései felett, és meghatározhatja annak tevékenységét (2014. december 18-ii X-ítélet, C-87/13, EU:C:2014:2459, 21. pont).

23 Az alapügyben szóban forgó nemzeti jogszabályokat tehát az EUMSZ 49. cikk rendelkezéseire tekintettel kell vizsgálni.

Az első kérdésről

24 Első kérdésével a kérdést elterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az EUMSZ 49. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha valamely tagállam, amelynek az adójogszabályai lehetővé teszik a lakóingatlanhoz kapcsolódó „negatív jövedelmek” levonását, e levonás kedvezményét megtagadja valamely külföldi illetőségű önálló vállalkozótól, amennyiben az utóbbi e tagállam területén szerzi teljes jövedelmének 60%-át, és a lakóhelye szerinti tagállamban nem szerez olyan jövedelmet, amely lehetővé tenné számára, hogy ott egyenértékű levonási joggal éljen.

25 E kérdés megválaszolása érdekében előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy a nemzeti adószabályoknak tiszteletben kell tartaniuk az uniós jogot, és különösen a Szerződésekben biztosított szabadságokat, köztük az EUMSZ 49. cikkben megadott letelepedés szabadságát (lásd analógia útján: 2012. május 10-ii Bizottság kontra Észtország ítélet, C-39/10, EU:C:2012:282, 47. pont).

26 Az adóalany lakóhelye szerinti tagállamban található ingatlanhoz kapcsolódó „negatív jövedelmek” figyelembevételére az adóalany személyes helyzetéhez kapcsolódó adókedvezménynek minősül, amely az átfogó teherviselő képességének értékelésére szolgál (lásd ebben az értelemben: 2015. június 18-ii Kieback-ítélet, C-9/14, EU:C:2015:406, 19. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

27 Következésképpen, amennyiben megfosztja a külföldi illetőségű adóalanyokat a belföldi

illetőség? adóalanyok számára nyitva álló azon lehetőség?l, hogy e „negatív jövedelmeket” levonják, a tagállami jogszabály az el?bbieket kevésbé kedvez? bánásmódban részesíti az utóbbiakhoz képest.

28 Meg kell tehát vizsgálni, hogy az alapügy tárgyát képez? jogszabályban a lakóhelyre vonatkozóan szerepl? kritérium hátrányos megkülönböztetést valósít?e meg.

29 E vonatkozásban emlékeztetni kell arra, hogy hátrányos megkülönböztetés kizárólag különböz? szabályoknak hasonló helyzetekre való alkalmazásából, vagy pedig ugyanazon szabálynak különböz? helyzetekre történ? alkalmazásából következhet (lásd különösen: 1995. február 14?i Schumacker?ítélet, C?279/93, EU:C:1995:31, 30. pont; 2015. június 18?i Kieback?ítélet, C?9/14, EU:C:2015:406, 21. pont).

30 A közvetlen adók esetében a belföldi és a külföldi illetőség? személyek f?szabály szerint nincsenek összehasonlítható helyzetben, mivel a külföldi illetőség? személy által az adott tagállam területén szerzett jövedelem leggyakrabban összes jövedelmének csak egy részét képezi, amely e személy lakóhelyén összpontosul, és jövedelmeinek, illetve személyes, valamint családi körülményeinek összességéb?l következ? tehervisel? képessége a legkönnyebben ott bírálható el, ahol személyes és vagyoni érdekeinek központja található, amely általában az illet? személy állandó lakóhelye (lásd különösen: 1995. február 14?i Schumacker?ítélet, C?279/93, EU:C:1995:31, 31. és 32. pont; 2015. június 18?i Kieback?ítélet, C?9/14, EU:C:2015:406, 22. pont).

31 A Bíróság az 1995. február 14?i Schumacker?ítélet (C?279/93, EU:C:1995:31) 34. pontjában azt is kimondta, hogy az a tény, hogy egy tagállam a külföldi illetőség?eket megfosztja a belföldi illetőség?eknek biztosított bizonyos adókedvezményekt?l, nem min?sül f?szabály szerint hátrányos megkülönböztetésnek, tekintettel a belföldi illetőség?ek és a külföldi illetőség?ek helyzete közötti, a jövedelmeik forrását, a tehervisel? képességeiket, valamint személyes és családi körülményeiket illet? objektív különbségekre (lásd szintén: 2015. június 18?i Kieback?ítélet, C?9/14, EU:C:2015:406, 23. pont).

32 A belföldi és külföldi illetőség?ek között az EUM?Szerz?dés értelmében vett hátrányos megkülönböztetés csak akkor állhat fenn, ha a különböz? tagállamokban lév? lakóhelyükre tekintet nélkül bebizonyosodna, hogy az adózók két kategóriája a szóban forgó nemzeti rendelkezések céljára és tárgyára tekintettel összehasonlítható helyzetben van (lásd: 1999. szeptember 14?i Gschwind?ítélet, C?391/97, EU:C:1999:409, 26. pont).

33 Ez az eset áll el? többek között akkor, ha a külföldi illetőség? adózó a lakóhelye szerinti tagállamban nem szerez számottev? jövedelmet, míg adóköteles jövedelmének meghatározó része egy másik tagállamban végzett tevékenységéb?l származik, és ezáltal a lakóhely szerinti tagállamnak nincs lehet?sége arra, hogy személyes vagy családi helyzetének figyelembevételéb?l származó kedvezményekben részesítse (lásd különösen: 1995. február 14?i Schumacker?ítélet, C?279/93, EU:C:1995:31, 36. pont; 2008. október 16?i Renneberg?ítélet, C?527/06, EU:C:2008:566, 61. pont; 2015. június 18?i Kieback?ítélet, C?9/14, EU:C:2015:406, 25. pont).

34 Ilyen esetben a hátrányos megkülönböztetést az eredményezi, hogy e külföldi illetőség? – jövedelmének meghatározó részét és családi jövedelmének szinte egészét a lakóhelyét?l eltér? tagállamban szerz? – személy személyes és családi helyzetét sem a lakóhely szerinti, sem a munkavégzés helye szerinti tagállamban nem veszik figyelembe (1995. február 14?i Schumacker?ítélet, C?279/93, EU:C:1995:31, 38. pont; 2007. július 18?i Lakebrink és Peters?Lakebrink ítélet, C?182/06, EU:C:2007:452, 31. pont; 2015. június 18?i Kieback?ítélet, C?9/14, EU:C:2015:406, 26. pont).

35 A Bíróság a 2007. július 18-i Lakebrink és Peters-Lakebrink ítélet (C-182/06, EU:C:2007:452) 34. pontjában pontosította, hogy a jelen ítélet 27–32. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat valamennyi olyan – a külföldi illetékes személy teherviselési képességéhez kapcsolódó – adókedvezményre kiterjed, amelyet sem a lakóhely szerinti, sem a munkavállaló munkavégzésének helye szerinti tagállamban nem adnak meg (2015. június 18-i Kieback-ítélet, C-9/14, EU:C:2015:406, 27. pont).

36 E tartalom a letelepedés szabadságának összefüggésében átültethető a teherviselési képességhez kapcsolódó olyan adókedvezményekre, amelyeket sem a lakóhely szerinti tagállamban, sem az önálló vállalkozó tevékenységének gyakorlása szerinti tagállamban nem lehet megadni (lásd az 1995. február 14-i Schumacker-ítéletből eredő, C-279/93, EU:C:1995:31, eredetileg a munkavállalók szabad mozgásának tárgyában kialakított ítélkezési gyakorlatnak a letelepedés szabadságára való alkalmazhatósága vonatkozásában: 1995. augusztus 11-i Wielockx-ítélet, C-80/94, EU:C:1995:271; 1996. június 27-i Asscher-ítélet; C-107/94, EU:C:1996:251; 2013. február 28-i Ettwein-ítélet, C-425/11, EU:C:2013:121).

37 Az ilyen adókedvezményekre tekintettel tehát, amelyek a szóban forgó nemzeti jogszabályra jellemző szabályoktól függően az érintett adózó teherviselési képességének meghatározására irányulnak, úgymint az alapügyben szóban forgó szabályok, amelyek a saját tulajdonban álló lakásból származó fiktív jövedelmet adóztatják, és ehhez kötődően lehetvé teszik az ahhoz kapcsolódó költségek levonását, azon egyedüli körülmény, hogy valamely külföldi illetékes személy a tevékenységének helye szerinti tagállamban a belföldi illetékesek esetében fennálló feltételekhez többé-kevésbé közel álló feltételek mellett szerzett jövedelmet, nem elegendő ahhoz, hogy a helyzetét az utóbbiak helyzetével objektíve összehasonlíthatóvá tegye.

38 Az ilyen objektív összehasonlíthatóság megállapításához ugyanis még az is szükséges, hogy a lakóhely szerinti tagállam, amiatt, hogy e külföldi illetékes személy a jövedelme meghatározó részét a lakóhely szerinti tagállamon kívül szerzi, ne tudja ez utóbbi személyt az összes jövedelmének, valamint a személyes és családi körülményeinek figyelembevételéből származó kedvezményekben részesíteni (lásd analógia útján: 2015. június 18-i Kieback-ítélet, C-9/14, EU:C:2015:406, 28. pont).

39 Amennyiben a külföldi illetékes személy abban a tagállamban, ahol tevékenységének egy részét végzi, teljes világjövedelmének 60%-át szerzi, semmi nem enged arra következtetni, hogy pusztán emiatt a lakóhely szerinti állam nem fogja tudni figyelembe venni az érintett személy összes jövedelmét, valamint személyes és családi körülményeit. Ettől eltérő helyzet csak akkor áll elő, ha kiderül, hogy az érintett a lakóhelye szerinti tagállamban egyáltalán nem szerzett jövedelmet, vagy olyan csekély összegű jövedelmet szerzett, hogy ezen állam nem képes arra, hogy számára az összes jövedelmének, valamint személyes és családi körülményeinek figyelembevételéből eredő elnyöket biztosítsa.

40 Márpedig úgy tűnik, hogy X esetében ez a helyzet valósul meg, mivel a Bírósághoz benyújtott ügyiratokból kitűnik, hogy X az alapügy tárgyát képező adóévben nem szerzett jövedelmet a lakóhelye szerinti tagállamban, azaz a Spanyol Királyságban.

41 Mivel X személyes és családi körülményeit sem e tagállamban, sem abban a tagállamban, azaz a Holland Királyságban nem tudta figyelembe vetetni, amelynek területén a tevékenységéből származó teljes jövedelmének 60%-át szerzi, meg kell állapítani, hogy a jelen ítélet 27–32. pontjában említett ítélkezési gyakorlat értelmében a hátrányára hátrányos megkülönböztetés valósul meg.

42 E következtetést nem kérdőjelezi meg az a körülmény, hogy egyébiránt X ugyanabban az

évben a fennmaradó jövedelmét a Holland Királyságtól és a Spanyol Királyságtól eltérő állam területén szerezte. Ahogyan a főtanácsnok az indítványának 47–53. pontjában megállapította, az a körülmény, hogy valamely adózó jövedelmének meghatározó részét a lakóhelyének tagállamától eltérő nem egy, hanem több államban szerzi, nem befolyásolja az 1995. február 14-ii Schumacker-ítéletből (C-279/93, EU:C:1995:31) eredő elvek alkalmazását. A meghatározó kritérium ugyanis továbbra is annak lehetetlensége valamely tagállam számára, hogy elegendő adóköteles jövedelem hiányában adózási szempontból figyelembe vegye valamely adózó személyes és családi körülményeit, míg e figyelembevétel máshol, elegendő jövedelem folytán lehetséges.

43 A fenti megállapítások összességére tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 49. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha valamely tagállam, amelynek az adójogszabályai lehetővé teszik a lakóingatlanhoz kapcsolódó „negatív jövedelmek” levonását, e levonás kedvezményét megtagadja valamely külföldi illetőségű önálló vállalkozótól, amennyiben az utóbbi e tagállam területén szerzi teljes jövedelmének 60%-át, és a lakóhelye szerinti tagállamban nem szerez olyan jövedelmet, amely lehetővé tenné számára, hogy ott egyenértékű levonási joggal éljen.

A második kérdésről

44 Második kérdésével a kérdést elterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az első kérdésre adott válaszból következő tilalom kizárólag arra a tagállamra vonatkozik-e, amelynek a területén a teljes jövedelem 60%-át szerzik, vagy az egyaránt érint minden olyan tagállamot, amelynek a területén a külföldi illetőségű adózó olyan adóköteles jövedelmet szerez, amely lehetővé teszi számára, hogy ott egyenértékű levonási joggal éljen, és hogy ezt milyen levonási hányad alapján kell elvégezni. Arra is választ kíván kapni, hogy a „tevékenység helye szerinti tagállam” fogalma olyan tagállamra utal-e, amelynek a területén valamely tevékenységet konkrétan végeznek, vagy olyan tagállamra, amely joghatósággal rendelkezik a valamely tevékenységből származó jövedelmek megadóztatására.

45 A második kérdés második részét illetően, annak megválaszolója érdekében elegendő emlékeztetni arra, hogy az első kérdésre adott válaszban felidézett ítélkezési gyakorlat mögött meghúzódó célkitűzés az adózó személyes és családi körülményeinek adókedvezmény útján történő figyelembevétele, azaz az adóteher csökkentése. Következésképpen a „tevékenység helye szerinti tagállam” fogalma, ahogyan a jelen ítéletben szerepel, nem érthető másképpen, mint az a tagállam, amely joghatósággal rendelkezik a valamely adózó tevékenységből származó jövedelem egészének vagy egy részének megadóztatására, függetlenül attól, hogy konkrétan hol folyik az említett jövedelmeket termelő tevékenység.

46 A második kérdésnek az adózó személyes és családi körülményeinek figyelembevételéből eredő tehernek több tevékenység helye szerinti tagállam közötti megosztására vonatkozó első részét illetően elmondható, hogy azt a Bíróságnak az adóztatási joghatóság tagállamok közötti megosztására vonatkozó állandó ítélkezési gyakorlata alapján kell megvizsgálni (lásd különösen: 2002. december 12-ii de Groot ítélet, C-385/00, EU:C:2002:750, 93. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

47 Ebből különösen az következik, hogy az uniós jogban elírt, egységesítésre, illetve összehangolásra irányuló intézkedések hiányában a tagállamok arra vonatkozó lehetőségét, hogy adóztatási joghatóságukat különösen az adókedvezmények halmozódásának elkerülése céljából egymás között megosszák, összhangba kell hozni annak szükségességével, hogy az érintett tagállamok adózói számára biztosítsák, hogy személyes és családi körülményeik összességét figyelembe veszik, függetlenül attól, hogy az érintett tagállamok milyen módon osztották meg egymás között e kötelezettséget. Ezen összhang megteremtésének hiányában ugyanis az

adóztatási joghatóságnak a tagállamok közötti szabad megosztása azzal a kockázattal járna, hogy egyenlőtlen bánásmódot idéz el az érintett adózók között, amely – mivel nem a nemzeti adórendelkezések között fennálló eltérésekből következik –, összeegyeztethetetlen a letelepedés szabadságával (lásd ebben az értelemben: 2013. december 12-i Imfeld és Garcet ítélet, C-303/12, EU:C:2013:822, 70. és 77. pont).

48 Abban az esetben, ha valamely önálló vállalkozó adóköteles jövedelmét a lakóhelye szerinti tagállamtól eltérő több tagállam területén szerzi, a fenti összhang csak úgy teremthető meg, ha lehetővé teszik számára a „negatív jövedelmeinek” levonására vonatkozó jogának érvényesítését valamennyi olyan tevékenység szerinti tagállamban, amely ilyen fajta adókedvezményt biztosít, jövedelmének az egyes tagállamok területén szerzett részei megfelelő arányában és annak terhe mellett, hogy az illetékes nemzeti adóhatóságok részére megad a világjövedelmére vonatkozó minden olyan információt, amely lehetővé teszi ezen arány meghatározását.

49 Ennek folytán a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az első kérdésre adott válaszból következő tilalom valamennyi olyan tevékenység helye szerinti tagállamra vonatkozik, amelynek a területén valamely önálló vállalkozó olyan jövedelmet szerez, amely lehetővé teszi számára, hogy ott egyenértékű levonási joggal éljen az említett jövedelemnek az egyes tevékenységek helye szerinti tagállamok területén szerzett részei arányában. E tekintetben a „tevékenység helye szerinti tagállam” minden olyan tagállam, amely joghatósággal rendelkezik a valamely külföldi illetőségű személy tevékenységéből származó, a területén megszerzett jövedelem megadóztatására, függetlenül attól, hogy e tevékenységet konkrétan hol végzik.

A harmadik kérdésről

50 Harmadik kérdésével a kérdést elterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az a körülmény, hogy a külföldi illetőségű adózó adóköteles jövedelmének egy részét nem valamely tagállamban, hanem harmadik állam területén szerzi, befolyásolja-e a második kérdésre adott választ.

51 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUM-Szerződésnek a letelepedés szabadságára vonatkozó rendelkezései által felhívott értelmezés – az általa bevezetett azon kötelezettségre tekintettel, hogy ne kezeljenek hátrányosan megkülönböztető módon olyan munkavállalót, aki a lakóhelye szerinti államtól eltérő tagállamban folytat szakmai tevékenységet – minden tagállamra kötelező. Ugyanez érvényes azon helyzetre is, mint amely az alapügyben merült fel olyan tagállam vonatkozásában, amelynek a területén egy valamely más tagállamban lakóhellyel rendelkező önálló vállalkozó tevékenységének egy részét végezte, miközben fennmaradó tevékenységét egy harmadik államban folytatta, jóllehet az utóbbi nem az egyik tagállam, hanem egy harmadik állam (lásd analógia útján: 2015. június 18-i Kieback-ítélet, C-9/14, EU:C:2015:406, 35. pont).

52 A harmadik kérdésre tehát azt a választ kell adni, hogy az a körülmény, hogy a külföldi illetőségű adózó adóköteles jövedelmének egy részét nem a tagállamok egyikében, hanem harmadik állam területén szerzi, nem befolyásolja a második kérdésre adott választ.

A negyedik kérdésről

53 Negyedik kérdésével a kérdést elterjesztő bíróság arra kíván választ kapni, hogy a megjelölt kérdésekre adandó válasz eltér-e abban az esetben, ha az önálló vállalkozó lakóhelye szerinti tagállam nemzeti jogszabályai lehetővé teszik az önálló vállalkozó számára az e tagállamban fizetendő adóból a lakástulajdonához kapcsolódó jelzálogkamatok levonását, és az ezekből eredő adóvesztésnek több későbbi adóév jövedelmébe történő beszámítását.

54 A Bíróság elé terjesztett iratokból, amelyeket e tekintetben az X által a tárgyaláson elterjesztett szóbeli észrevételek is megerősítenek, kitűnik, hogy az utóbbi nem szerzett jövedelmet Spanyolországban sem 2007-ben, sem az azt követő adóévekben. Ily módon, mivel ezen évek során nem rendelkezett adóköteles jövedelemmel a lakóhelye szerinti tagállam területén, X semmiképpen nem érvényesíthette a spanyol adóhatóságoknál a levonási jogát a személyes és családi körülményeinek figyelembevételére érdekében.

55 A negyedik kérdés következképpen hipotetikus, és ezért elfogadhatatlan (lásd: 2013. január 29-i Radu-ítélet, C-396/11, EU:C:2013:39, 24. pont).

A költségekről

56 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést elterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **Az EUMSZ 49. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha valamely tagállam, amelynek az adójogszabályai lehetővé teszik a lakóingatlanhoz kapcsolódó „negatív jövedelmek” levonását, e levonás kedvezményét megtagadja valamely külföldi illetőségű önálló vállalkozótól, amennyiben az utóbbi e tagállam területén szerzi teljes jövedelmének 60%-át, és a lakóhelye szerinti tagállamban nem szerez olyan jövedelmet, amely lehetővé tenné számára, hogy ott egyenértékű levonási joggal éljen.**
- 2) **Az első kérdésre adott válaszból következik tilalom valamennyi olyan tevékenység helye szerinti tagállamra vonatkozóan, amelynek a területén valamely önálló vállalkozó olyan jövedelmet szerez, amely lehetővé teszi számára, hogy ott egyenértékű levonási joggal éljen az említett jövedelemnek az egyes tevékenységek helye szerinti tagállamok területén szerzett részei arányában. E tekintetben a „tevékenység helye szerinti tagállam” minden olyan tagállam, amely joghatósággal rendelkezik a valamely külföldi illetőségű személy tevékenységéből származó, a területén megszerzett jövedelem megadóztatására, függetlenül attól, hogy e tevékenységet konkrétan hol végzik.**
- 3) **Az a körülmény, hogy a külföldi illetőségű adózó adóköteles jövedelmének egy részét nem a tagállamok egyikében, hanem harmadik állam területén szerzi, nem befolyásolja a második kérdésre adott választ.**

Aláírások

* Az eljárás nyelve: holland.